

KIRKKO 2040

Muuttuva maailma -
muuttuva seurakunta

Seurakunnan muutosvalmius - miksi tulee muuttua?

Seurakunnan toiminnan ja sanoman tulee olla merkityksellistä yhtä lailla vuonna 2025 ja vuonna 2040. Vuonna 2040 maailma ja ihmisten elämä on radikaalilla tavalla erilaista nykyiseen verrattuna. Muutoksen vauhti tulee kaikella todennäköisyydellä entisestään vain kiihtymään. Miten seurakunnan toiminta ja seurakuntaelämä pysyvät mukana tässä entisestään nopeutuvassa muutoksessa?

Ilman radikaalia muutosta seurakunta ja kristillinen usko eivät ole merkityksellisiä tavallisen seurakuntalaisen elämässä vuonna 2040.

Muutos ei tarkoita automaattisesti huonompaan suuntaan kulkemista. Seurakuntaelämän muutoksessa ja tulevaisuustyössä tulee muistaa ja luottaa, että Jumala hyvydessään johdattaa tätä muutosta. Jumala on muutoksen Jumala.

Tämän esityksen ja siihen liittyvien kysymysten tarkoitus on toimia taustamateriaalina ja pohdinnan käynnistäjinä paikallisissa seurakunnissa. Materiaali sisältää myös kärjistäviä kysymyksiä, joiden kautta on mahdollista saada aikaan keskustelua tulevaisuudesta ja siihen valmistautumisesta. Näitä kysymyksiä voi pohtia niin yksin kuin ryhmässä. Nämä on tarkoitettu yhtä lailla pohdittavaksi viranhaltijoille, luottamushenkilöille ja seurakuntalaisille. Voitte poimia osan kysymyksistä tai käsitellä niitä ryhmittäin oman ajankäyttönne sallimissa puitteissa.

Esitys ei sisällä valmiita vastauksia tai edes tienviittoja. Tämä kokonaisuus pyrkii ohjaamaan oman tulevaisuuden tiekartan piirtämiseen ja toisaalta uhkakuvien tunnistamiseen.

Toiminnan visio 2040

Jäsenten näköinen

Mahdollisuus työskennellä

Mahdollisuus harrastaa

Askel kerrallaan

Uskallus antaa muuttua!

Työntekijöiden vai
seurakuntalaisten
kirkko?

Kysymykset pohdittaviksi:

1. Miten meidän seurakuntamme jäsenet muuttuvat tulevaisuudessa?
2. Uskallammeko antaa seurakunnan muotoutua jäsentensä näköiseksi? Annammeko jäsentemme toimia haluamissaan tehtävissään ja haluamallaan tavalla? Mitä ongelmia tästä voi seurata?
3. Millaisia työtehtäviä seurakunnassa on tulevaisuudessa? Muuttuuko viranhaltijoiden seurakunta seurakuntalaisten seurakunnaksi?
4. Voiko seurakuntaa harrastaa?
5. Paljonko me tarvitsemme aikaa uskaltaaksemme muuttua?
6. Miten päätöksenteko saataisiin koko seurakunnan näköiseksi? Miksi enemmistö seurakunnan jäsenistä on passiivisia päätöksenteossa?

Kysymykset pohdittaviksi:

1. Kuinka opimme elämään erilaisten ihmisten, arvojen ja kulttuurien kanssa? Onko kristityn käännytettävä vai suvaittava?
2. Muuttuuko maailma nopeammin kuin myönnämme sen? Onko meillä työmuotoja tai työtapoja, jotka eivät toimi enää vuonna 2040?
3. Ovatko työalat kirkon vahvuus vai heikkous? Olemme erikoistuneet omaan tehtäväämme, mutta kykenemmekö muuttumaan ja soveltamaan työpanostamme muuttuvassa maailmassa? Tarvitseeko meidän laajentaa tehtäväkenttäämme vai toimia omilla vahvuusalueillamme?
4. Onko seurakunnallamme hyvä itsetunto? Tiedämmekö me mitä olemme? Olemmeko siitä ylpeitä ja valmiita pitämään sitä esillä?
5. Osaammeko säilyttää merkityksellisyytemme?
6. Mitä on olla hengellinen yhteisö?

Turvallinen & Tasa-arvoinen

Mahtuvatko kaikki
saman katon alle?
Polarisoituvatko
ääripäät liikaa?
Voiko seurakunta ottaa
rohkeasti kantaa?
Onko seurakunta vapaa
syrjinnästä ja
kiusaamisesta?

Kirkko on hyvän puolella!

Kysymykset pohdittaviksi:

1. Miten tulla toimeen kärjistyvien mielipiteiden kanssa? Mahdummeko vielä samaan seurakuntaan? Mitä tehdä, jos esimerkiksi herätysliikkeet eroavat liikaa seurakunnan linjasta?
2. Saako seurakunnalla olla oma mielipide? Mistä asioista?
3. Miksi hyvien puolella olevat ihmiset ja instituutiot syrjivät toisiaan? Pitääkö seurakunnassa suvaita eriäviä mielipiteitä ja kuinka pitkälle?
4. Kenellä on oikeus ja mahdollisuus tehdä teologiaa? Perinteisesti teologiaa on tehty hierarkian ylätasolla. Olisiko mahdollista vahvistaa ruohonjuuritasolla syntyvää teologiaa ja kirkollista ajattelua?

Seurakunta on osa yhteisöä

Kulttuuri

Kasvatus

Hyvinvointi

Kotoutus

Yhteisöä palvellen

Kirkko on merkittävä paikallinen toimija. Sen rooli on aktiivinen ja vaikuttava omassa ympäristössään. Kirkko kunnioittaa yhteistyökumppaneidensa rajoja.

Kysymykset pohdittaviksi:

1. Mitä kaikkea meidän seurakuntamme voi antaa yhteisölle, jossa se vaikuttaa?
2. Keiden kaikkien kanssa seurakunnan tulee tehdä yhteistyötä? Kuuluuko seurakunnan varoilla ja työpanoksella tukea esimerkiksi kuntaa sen tehtävissä?
3. Saako seurakunta myydä palveluitaan yhteistyökumppaneilleen?
4. Millaiseksi muodostuu vuoteen 2040 mennessä seurakunnan läsnäolo esimerkiksi kouluissa, päiväkodeissa ja oppilaitoksissa sekä terveydenhuollon ja vanhustenhoidon yksiköissä?
5. Kuinka paljon seurakunta voi tinkiä omista arvoistaan saadakseen toimia yhteistyökumppaneiden, kuten esimerkiksi koulujen kanssa? Kuuluuko meidän mennä kouluihin kohtaamaan ja toimimaan, vaikka emme saisi puhua uskonasioista?
6. Voisiko seurakunta olla vuonna 2040 ikään kuin sateenvarjo, jonka alla eri toimijat voisivat toimia yhteiseksi hyväksi?

Yhdenvertaiset palvelut

Kirkot
Oppilaitokset
Sairaalat
Vankilat
Varuskunnat

Sielunhoidon ja muiden palveluiden on kohdattava niitä tarvitsevat siellä missä tarvitsevat ovat.

Seurakunta löytyy sieltä missä ihmiset ovat.

Kysymykset pohdittaviksi:

1. Miten tärkeänä pidämme ihmisten arjessa läsnä olemista? Miten pystymme kirkkona ja seurakuntana olemaan läsnä sekä ihmisten arjessa että juhlassa?
2. Miten hyväksymme sen, että joskus työntekijän tehtävänä on olla vain paikalla ja läsnä?
3. Mikä on sielunhoidon paikka kirkossa? Miten siinä kehitytään kirkkona? Millainen on sielunhoidollinen asenne? Voidaanko kysyä: miten voimme palvella jäseniä / alueen ihmisiä?
4. Voisiko erityistyöaloilla olla erityinen rooli erilaisten polarisaatioilmiöiden vähentämisessä?

Kokeilun kulttuuri

Toiminnan hankkeistaminen mahdollistaa uudet, rohkeat, kokeilevat toimintatavat ja rahoitusmallit.

Hanke- ja muun ulkopuolisen rahoituksen ja resurssien hyödyntäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Vaatii uuden innovointia ja "lakisääteisen" ulkopuolista toimintaa.

Hankkeet,
projektit,
innovaatiot

Kysymykset pohdittaviksi:

1. Voiko seurakunta laajentaa toimintaansa oman tehtäväkenttensä ulkopuolelle? Millä reunaehdoilla? Taloudellisen hyödyn nimissä? Kohdatakseen ihmisiä? Luodakseen itsestään mielikuvaa ihmisille?
2. Mitä meidän seurakuntamme on kokeillut? Onnistuimmeko? Kokeilimmeko tosissamme ja riittävästi? Koska viimeksi olemme "vakoilleet naapureita" ja tuoneet tuliaisiksi uusia toimintamalleja?
3. Onko meillä resursseja ja tahtoa kokeilla uusia asioita? Voimmeko luopua jostain vanhasta uuden tieltä?
4. Seurakunnat erilaistuvat ja moninaistuvat keskenään. Nousevatko seurakunnan profiili ja paikalliset erityispiirteet jäsenistöstä?
5. Miten seurakunta voi hyödyntää ulkopuolista hankerahoitusta?

Kysymykset pohdittaviksi:

1. Onko meidän seurakunnallamme rehellinen kuva itsestään? Hyväksymmekö totuudet ja pyrimme toimimaan niiden pohjalta? Osaammeko nähdä itsemme ulkopuolisten silmin?
2. Miten seurakunnan tulee tiedottaa ja viestiä omassa toimintaympäristössämme? Mitä medioita käyttäen, mitä asioita esillä pitäen ja millaisella tyylillä? Saako seurakunta käyttää huumoria? Saako seurakunta koitella hyvän maun rajaa ja hankkia näkyvyyttä?
3. Olemmeko me avoimia? Miten voisimme lisätä avoimuutta?
4. Uskommeko me itseemme ja tekemiseemme?
5. Onko meillä positiivinen brändi omassa ympäristössämme? Miten voimme kehittää sitä? Onko muiden mielipiteellä meille merkitystä?

Kysymykset pohdittaviksi:

1. Miten diakonia muuttuu?
2. Onko messu kirkon mureneva kivijalka? Kuka käy messussa 2040? Voidaanko messua muuttaa niin, että yhä useampi kiinnostuisi siitä? Mihin asti muuttaminen on mahdollista? Missä menee raja, ettei messu ole enää messu?
3. Yhä useampi seuraa jumalanpalvelusta kotoa striimin tai vastaavan välityksellä. Onko se uhka vai mahdollisuus? Miten näihin etäseurakuntalisiin voidaan säilyttää vahva yhteys?
4. Miten jatkamme rippikoulussa syntynyttä seurakuntasuhdetta aikuisuuteen asti? Miten rippikoulu säilytetään tulevaisuudessa?
5. Miten kirkollisia toimituksia voidaan tulevaisuudessa markkinoida? Mitä muita tilanteita on, joiden kautta seurakunta voisi kohdata myös passiivisia jäseniään?
6. Onko musiikki kirkon sisäänheittotuote? Miten kirkko reagoi musiikin nopeaan muutokseen?

Mitä seurakunta on vähintään?

Hartauselämää

Rakkautta

Kristittyinä kasvamista

Mission toteuttaja

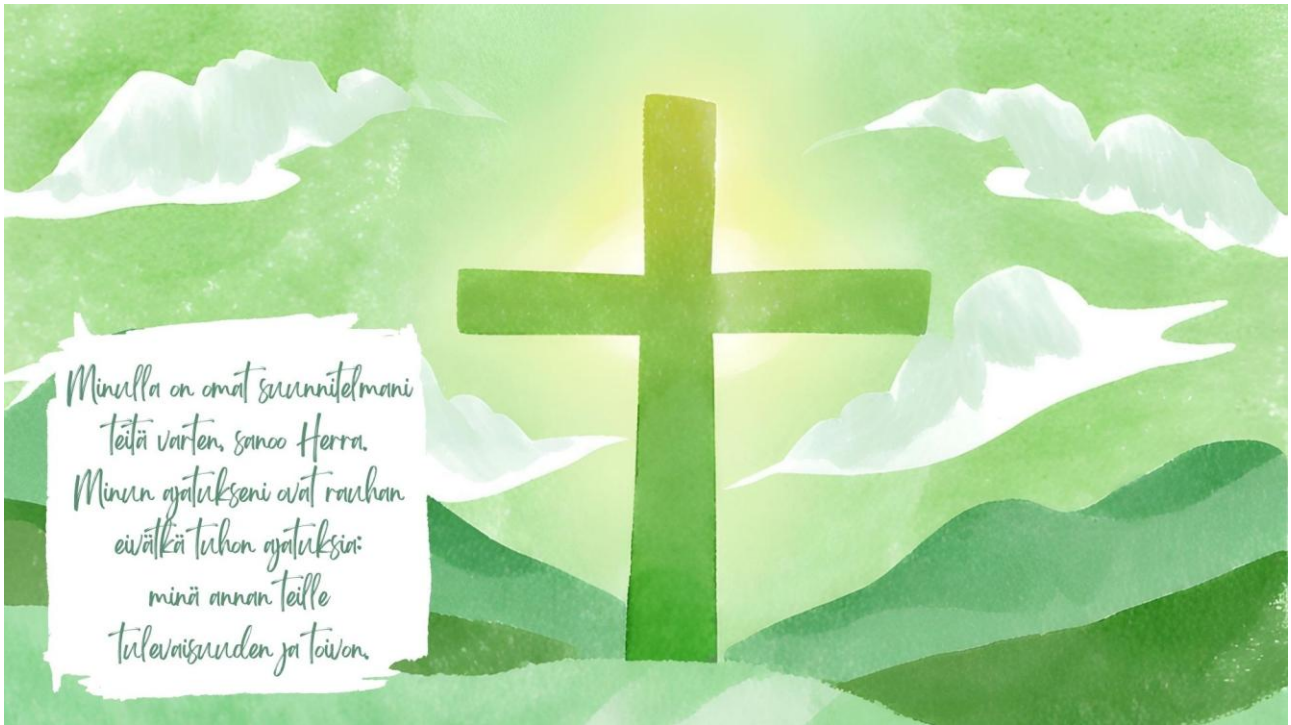
Avoin ulospäin

Usko, Toivo & rakkaus

Kysymykset pohdittaviksi:

1. Mistä kaikesta seurakunta voi luopua pakon edessä?
2. Mistä seurakunta ei voi luopua?

Minulla on omat suunnitelmani
teitä varten, sanoo Herra.
Minun ajatukseni ovat rauhan
eivätkä tuhon ajatuksia:
minä annan teille
tulevaisuuden ja toivon.

Tämän materiaalin työstämiseen ovat osallistuneet Tampereen hiippakunnan tulevaisuustyön toimintaryhmän jäsenet Tuomo Törmänen (pj., Pirkkalan seurakunta), Mari Pääkkönen (siht., Ruoveden seurakunta), Henna Heikkilä (Hämeenlinnan seurakuntayhtymä), Kaija Karvala (Tampereen Eteläinen seurakunta), Esa Löytömäki (Forssan seurakunta), Hanna-Leena Niemelä (Hämeenlinna seurakuntayhtymä) ja Anssi Nyman (Virtain seurakunta). Lisäksi erityistyömuotojen alaryhmän työskentelyssä olivat mukana Sari Peltonen (pj., Tampereen seurakuntayhtymä), Tuukka Hämäläinen (Forssan seurakunta), Krista Riipinen (Hämeenlinnan seurakuntayhtymä) ja Jussi Houttu (Tampereen seurakuntayhtymä).